

3.5. EØSU bemærker, at stk. (3) i artikel 7 fastslår, at »Samfinansiering af en aktion under dette program udelukker enhver finansiering under et andet program finansieret via Den Europæiske Unions budget.« Dette forhindrer ikke, at andre fællesskabsfinansierede aktioner kan konkurrere om gennemførelse af målsætningerne i forslaget, som nævnt i artikel 4: »Om nødvendigt skal de aktioner, der finansieres i henhold til

denne forordning, knyttes til foranstaltninger, der tager sigte på at styrke demokratiet og retsstatsprincipperne«.

3.6. Artikel 11 fastslår, at Kommissionen skal fremlægge en rapport inden 2006 og en endelig rapport inden 2010. EØSU anmoder allerede nu om at blive hørt.

Bruxelles, den 29. oktober 2003.

Roger BRIESCH

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et EF-handlingsprogram til fremme af organer, der er aktive på europæisk plan på uddannelsesområdet, og støtte til enkeltforanstaltninger på uddannelsesområdet«

(KOM(2003) 273 endelig — 2003/0114 (COD))

(2004/C 32/10)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 27. juni 2003 under henvisning til EF-traktatens artikel 149 og 150 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Beskæftigelse, Sociale og Arbejdsmarkeds-mæssige Spørgsmål og Borgerrettigheder, som udpegede Panero Flórez til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 6. oktober 2003.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 403. plenarforsamling den 29. og 30. oktober 2003, mødet den 29. oktober, følgende udtalelse med 124 stemmer for, 1 imod og 2 hverken for eller imod.

1. Indledning

1.1. I de seneste år har Europa-Kommissionen ydet støtte til forskellige organer, der er aktive på uddannelsesområdet, via aftaler indgået med følgende institutioner:

- Europakollegiet
- Det Europæiske Universitetsinstitut i Firenze
- Det Europæiske Retsakademi i Trier
- Det Europæiske Institut for Offentlig Forvaltning i Maas-tricht

— Det Fælleseuropæiske Universitetscenter for Menneskeret-tigheder og Demokratisering

— Det Internationale Center for Europæisk Uddannelse

— Europæisk Agentur for Udvikling af Specialundervisning

1.2. Kommissionen har også støttet EU-foranstaltninger på uddannelsesområdet, såsom:

- forberedende foranstaltninger til opfølgning af uddannel-sessystemernes konkrete fremtidige mål
- aktiviteter på universiteterne for at informere om den europæiske integration, først og fremmest via Jean Mon-net-aktionen.

1.3. Hvad angår finansieringen, har alle disse støtteforanstaltninger det til fælles, at de hidtil er gennemført uden et retsgrundlag for tildeling af budgetmidler.

1.4. På baggrund af vedtagelsen af Rådets forordning nr. 1605/2002⁽¹⁾ om finansforordningen vedrørende De Europæiske Fællesskabers almindelige budget og den efterfølgende erklæring af 13. juni 2002 i forbindelse med vedtagelsen af finansforordningen forpligter Kommissionen sig til at fremlægge et forslag til forordning, der fastsætter de samlede kriterier for udvælgelse og ydelse af driftstilskud til de organer, der er omhandlet i finansforordningens artikel 108, stk. 1, litra b).

1.5. Denne forpligtelse suppleres med finansforordningens krav om at foretage en klassificering efter formål af Kommissionens udgifter for regnskabsåret 2004. Alt dette kræver udarbejdelse af basisretsakter til finansiering af tilskud som de ovenfor beskrevne.

1.6. Ligeledes er der i det detaljerede arbejdsprogram om opfølgning af uddannelsessystemernes mål i Europa, som Rådet vedtog den 14. juni 2002⁽²⁾, fastlagt en række aktiviteter, der kræver EU-støtte. De indgår også i de perspektiver, der oprindtes i forslaget til afgørelse.

1.7. Endnu et argument for det aktuelle forslag til afgørelse kan findes i Laeken-erklæringen, der er knyttet som bilag til Det Europæiske Råds konklusioner fra den 14. og 15. december 2001. Det hedder heri, at en af de grundlæggende udfordringer, Den Europæiske Union skal finde et svar på, er, hvordan borgerne kan bringes nærmere på det europæiske projekt og de europæiske institutioner.

1.8. Endelig fremføres det som argument for det forslag til afgørelse, som EØSU har fået forelagt, at det er nødvendigt at uddanne dommere i medlemsstaterne i anvendelsen af EU-retten, især angående den juridiske fortolkning af forordning (EF) nr. 1/2003⁽³⁾ om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82. For denne foranstaltning er der også en budgetpost, der kræver samme retsgrundlag som de øvrige fra næste regnskabsår.

1.9. Retsgrundlaget for forslaget til afgørelse er EF-traktatens artikel 149 og 150, som udstikker rammerne for EU's initiativer på uddannelsesområdet. I henhold til disse artikler

skal Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg afgive obligatorisk udtalelse om det forelagte forslag til afgørelse.

2. Resumé af Kommissionens forslag til afgørelse

2.1. Forslagets formål

2.1.1. Formålet med Kommissionens forslag til afgørelse er, som beskrevet i dets begrundelse, at fastsætte en basisretsakt om støtte til fremme af organer, der er aktive på europæisk plan på uddannelsesområdet, og støtte til enkeltforanstaltninger på uddannelsesområdet.

2.1.2. I forslagens artikel 1 slås det fast, at programmets hovedformål er at støtte organer, der er aktive på uddannelsesområdet.

2.1.3. Af finansieringsoversigtens punkt 5.1.1 fremgår det, at forslaget især beror på, at der teknisk set er behov for et solidt retsgrundlag for de driftstilskud, der traditionelt er blevet ydet på dette område over budgettet del A, idet man på den måde imødekommer de tre institutioners fælles erklæring, der blev afgivet i forbindelse med vedtagelsen af den nye finansforordning.

2.2. Programmets indsatsområder

Med henblik på programmets gennemførelse opstilles en række emneområder med tilhørende aktiviteter, som kan udvikles af institutioner, der er berettigede til EU-tilskud. Det drejer sig om følgende:

Emneområde 1: Støtte til specifikke institutioner, der er aktive på uddannelsesområdet, dvs. de 7 institutioner, som nævnes i indledningen til denne udtalelse.

Emneområde 2: Støtte til europæiske foreninger, der er aktive på uddannelsesområdet. De skal have medlemmer i mindst 12 medlemsstater og arbejde for virkeliggørelsen af et mål på uddannelsesområdet af generel europæisk interesse.

Emneområde 3A: Støtte til aktiviteter inden for videregående uddannelse vedrørende europæisk integration, bl.a. Jean Monnet-professorater. Det drejer sig hovedsageligt om gennemførelse af undervisningsforanstaltninger om europæisk integration på universiteterne samt oprettelse af og støtte til foreninger af lærere, der har specialiseret sig i dette emne, fremme af integrationsprocessen og debatten om den osv.

⁽¹⁾ EFT L 248 af 16.9.2002.

⁽²⁾ EFT C 142 af 14.6.2002.

⁽³⁾ EFT L 1 af 4.1.2003.

Emneområde 3B: Støtte til aktiviteter, der bidrager til realiseringen af de fremtidige mål for de europæiske uddannelsessystemer. Det skal ses i sammenhæng med det detaljerede arbejdsprogram om opfølgningen af disse mål.

Emneområde 3C: Støtte til uddannelse af dommere i deltagerlandene i EU-ret og til organisationer, der beskæftiger sig med retligt samarbejde. Under dette indsatsområde støttes organisationer, der beskæftiger sig med retligt samarbejde, og foranstaltninger, som skal fremme uddannelse i EU-ret, især for dommere i deltagerlandene.

2.3. Tildeling af budgetmidler

Der er fastsat et budget for programmet på 129,62 mio. EUR for hele den tid, det kører. Den procentvise fordeling af midlerne for de forskellige områder ser således ud:

Emneområde 1: 58-65 % af det samlede budget.

Emneområde 2: op til 4 % af programmets budget.

Emneområde 3A: 20-24 % af budgettet.

Emneområde 3B: 7-11 % af budgettet.

Emneområde 3C: op til 4 % af programmets budget.

2.4. Gennemførelsesperiode

Programmet gennemføres i perioden 1. januar 2004 — 31. december 2008 med mulighed for forlængelse efter 1. januar 2009 på grundlag af en ny afgørelse — afhængigt af resultatet af Kommissionens eksterne evaluering.

3. Bemærkninger til forslaget til afgørelse

3.1. EØSU tager det foreliggende forslag til afgørelse til efterretning og bemærker, at programmet, der oprides heri, omfatter forskellige foranstaltninger, som har det til fælles, at de mangler et retsgrundlag for bestemte tilskud, der før vedtagelsen af den nye finansforordning blev ydet uden retsgrundlag.

Som baggrund for disse tilskud nævner forslaget til afgørelse forskellige referencedokumenter:

- Arbejdsprogrammet til opfølgning af de europæiske uddannelsessystemernes konkrete fremtidige mål.
- Laeken-erklæringen om Den Europæiske Unions fremtid.
- Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82.

3.2. EØSU konstaterer i denne forbindelse, at en række forskellige mål her er blandet sammen i et enkelt program: behovet for at tilvejebringe et retsgrundlag for konkrete tilskud, støtte til aktiviteter på uddannelsesområdet og permanent uddannelse af dommere i medlemslandene.

På denne baggrund opfatter EØSU snarere forslagets handlingsprogram som en samling af forskellige programmer, der har et element til fælles, nemlig tilknytningen til finansforordningens gennemførelse i 2004.

3.3. En analyse af forslaget viser klart, at der ikke er tale om et program, der skal udbygges særlig meget, eftersom de fleste af programmets aktiviteter allerede er på plads. Programmet har faktisk kørt i flere år under en anden betegnelse.

EØSU bifalder derfor forslagets ønske om at oprette et gennemførelsesorgan, der helt eller delvist skal varetage forvaltningen af programmet, hvis dette organ oprettes som en sammenlægning af Sokrates- og Leonardo-programmernes tekniske kontorer og ikke indebærer en forøgelse af forvaltningsudgifterne, der skulle dækkes af de få midler, der er afsat til programmet.

3.4. Ikke desto mindre bakker EØSU kraftigt op om foranstaltningerne til at fremme og støtte de ovenfor nævnte organer, som modtager EU-tilskud. Deres aktiviteter og de resultater, de opnår på hver sit felt, fortjener EØSU's anerkendelse og positive holdning til en videreførelse og styrkelse af aktiviteterne for at sikre deres stabilitet og kontinuitet.

3.5. Forslaget fremlægger et EF-handlingsprogram på uddannelsesområdet. Det har som retsgrundlag EF-traktatens artikel 149 og 150, som specifikt definerer EU's rolle på dette område.

Af det omfattende bilag til forslaget og den detaljerede gennemgang af de planlagte foranstaltninger fremgår det, at de fleste af de beskrevne emneområder, bortset fra 3B, omfatter aktiviteter inden for især videregående uddannelse, og ikke erhvervsuddannelse. Der bør tages hensyn til begge former for uddannelse i overensstemmelse med ovennævnte artikler i EF-traktaten.

Det konstateres endvidere, at der i forslaget til afgørelse kun under emneområdet 3C er en aktivitet, der kan rubriceres som livslang uddannelse. Efter EØSU's opfattelse indebærer livslang læring både tiltag inden for almen uddannelse og erhvervsuddannelse. Begge former for uddannelse bør styrkes som redskaber, der fremmer opfyldelsen af Lissabon-målene.

3.6. Selv om Kommissionens forslag tilstræber finansiell neutralitet, mener EØSU, at de afsatte midler er utilstrækkelige, især i lyset af den kommende EU-udvidelse. De bør derfor øges.

Programmets budgetmidler kommer fra de dele af budgettet, der i øjeblikket er afsat til aktiviteter under de forskellige emneområder plus den årlige vækstrate fra år til år, men EØSU konstaterer, at finansieringen af uddannelsesaktiviteter kan svinge mellem 82 og 93 % af programmets budget, mens finansiering af erhvervsuddannelsesaktiviteter udgør omkring 7-11 % af budgettet.

3.7. Med udgangspunkt i disse generelle bemærkninger mener vi, at Kommissionen bør overveje at give forslaget til afgørelse en anden titel, der bedre svarer til programmets reelle indhold og mål.

3.8. I forslagets artikel 2 fastlægges det, hvilke kriterier et organ skal opfylde for at kunne modtage tilskud fra programmet. Det fastlægges ikke, hvor mange organer der kan få del i tilskuddene.

I bilaget til forslaget fastlægges det under emneområde 1, hvilke organer forslaget omfatter. Det er de konkrete institutioner, der kan modtage tilskud til drift og administration. Listen i bilaget er udtømmende og begrænset til de institutioner, der nævnes i indledningen til denne udtalelse.

Selv om EØSU allerede har givet tilsagn om at støtte dette initiativ for at bidrage til at stabilisere og videreføre de tiltag, der er sat i gang, mener det, at denne liste ikke bør være udtømmende, men åbne mulighed for tilføjelse af andre fremtrædende institutioner eller organer, der arbejder for mål af almen europæisk interesse, enten i bred forstand eller på et enkelt konkret felt.

3.9. EØSU er enig i, at det er nødvendigt at styrke uddannelsen af medlemsstaternes dommere i anvendelsen af forordning (EF) nr. 1/2003 om gennemførelse af konkurrencereglerne i EF-traktatens artikel 81 og 82.

Dette meget specifikke tiltag er et eksempel på livslang efteruddannelse af fagfolk, dels på grund af den eksklusive faggruppe, det henvender sig til, dels på grund af det meget snævre emne, det omhandler. EØSU finder dets placering i dette forslag til afgørelse temmelig udsædvanlig.

Emneområde 3C burde efter EØSU's mening ikke indgå i dette forslag, men indpasses i en anden retlig ramme, medmindre det inden for området livslang uddannelse udvides til at omfatte andre professioner og andre emner af samme europæiske interesse som dem, der hører under dette emneområde.

3.10. Under emneområde 3B ydes der støtte til aktiviteter, der bidrager til realiseringen af de fremtidige mål for de europæiske uddannelsessystemer; det omfatter oplysningsarbejde og tiltag, der fremmer EU's indsats på uddannelsesområdet, forbedrer de europæiske uddannelsessystemers kvalitet, letter adgangen til dem for alle og åbner dem mod resten af verden.

Man må efter EØSU's mening passe på, at disse forskellige oplysnings- og publikationsaktiviteter ikke overlapper aktiviteter, der allerede er sat i gang i forbindelse med Socrates- og Leonardo-programmerne. Det kræver en effektiv koordinering af alle de involverede tjenester i Kommissionen og de organer, der står for forvaltningen af de forskellige programmer.

3.11. I overensstemmelse med ovenstående generelle bemærkninger om behovet for at oprette et organ til forvaltning af programmet og i betragtning af, at de fleste aktiviteter allerede har været i gang et stykke tid, rejser EØSU spørgsmålet, om det er nødvendigt at afsætte beløb på dette organs budget til finansiering af undersøgelser, ekspertmøder, der letter iværksættelsen af programmet, oplysnings-, publikations- og formidlingsvirksomhed osv.

Da der ikke er tale om et helt nyopstået program, mener EØSU, at disse budgetmidler snarere bør gå til aktiviteter, der ikke får så meget støtte i forslaget nuværende udformning, dvs. aktiviteter på erhvervsuddannelsesområdet.

4. Konklusion

4.1. Bortset fra ovenstående bemærkninger støtter EØSU helhjertet de forskellige initiativer, der indgår i forslaget til afgørelse. De fleste af foranstaltningerne har allerede fungeret i længere tid og vist sig egnede til videreførelse.

4.2. Aktioner, der har til formål at styrke, forbedre og fremme de europæiske uddannelsessystemer, såvel inden for som uden for Unionens grænser, vil altid blive hilst velkommen af dette udvalg. EØSU mener derfor — og på baggrund af sine tidligere fremsatte bemærkninger om dette aspekt af forslaget — at denne type foranstaltninger bør støttes ved at skabe større balance i EU's budget.

4.3. De aktioner, der har til formål at støtte så velrenommerede institutioner som dem, der nævnes under emneområde 1 i forslaget til afgørelse, fortjener særlig omtale. Disse institutioner udfører et vigtigt og solidt arbejde på hver sit specifikke felt på grundlag af positive værdier, der også ligger borgerne meget på sinde, og som bør ledsage den europæiske integrationsproces. EØSU støtter derfor opretholdelsen af tilskuddene til disse institutioner gennem de foranstaltninger, der er fastlagt i forslaget til afgørelse.

4.4. EØSU mener desuden, at det er nødvendigt at støtte uddannelse af medlemsstaternes dommere i så vigtige emner som dem, der indgår i den tidligere omtale forordning (EF) nr. 1/2003. Derfor bakker EØSU op om aktiviteterne i forslaget til afgørelse med de forbehold, der gives udtryk for i denne udtalelses punkt 3.9.

4.5. EØSU gør opmærksom på, at forslag til afgørelse indgår i et sæt af 7 forslag, der fremlægges som følge af gennemførelsen af finansforordningen. EØSU opfordrer Kommissionen til at anlægge et helhedssyn, når den udformer denne type forslag, især hvad angår kriterierne for adgang til finansiering.

Bruxelles, den 29. oktober 2003.

Roger BRIESCH

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
